

مدیریت حیات وحش

نویسندگان:

دکتر بهمن شمس اسفند آباد

استادیار گروه محیط زیست، دانشکده کشاورزی و منابع طبیعی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اراک

دکتر حسن کابلی

دانشیار گروه محیط زیست دانشکده منابع طبیعی دانشگاه تهران

مهندس زینب اسادی

کارشناسی ارشد محیط زیست از دانشگاه آزاد اسلامی واحد اراک، تحقیقات تهران

عکس روی جلد کتاب:

(گوسفند وحشی در پارک ملی خجیر و سرخه حصار، زمستان ۱۳۹۵)

عکاس: محمد توحیدی فر

۱۳۹۵

سرشناسه	: شمس اسفندآبادی، بهمن، ۱۳۵۷ -
عنوان و نام پدیدآور	: مدیریت حیات وحش / نویسندگان بهمن شمس اسفندآباد، محمد کابلی، زینب اسدی.
مشخصات نشر	: تهران: دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	: ۲۹۴ ص.: مصور، جدول، نمودار.
شابک	: 978-964-10-4527-4
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: حیات وحش -- مدیریت
موضوع	: Wildlife management
موضوع	: حیات وحش -- حفاظت
موضوع	: Wildlife conservation
سنا: افزوده	: کابلی، محمد، ۱۳۵۳ -
شناسه افزوده	: اسدی، زینب، ۱۳۶۴ -
شناسه افزوده	: دانشگاه آزاد اسلامی. واحد علوم و تحقیقات
رده بندی کدگ	: ۱۳۹۵ م۴/ش/۳۵۵ SK
رده بندی دیویی	: ۹/۴۳۹
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۵۸۶۱۱

نام کتاب: مدیریت حیات وحش

نویسندگان: دکتر بهمن شمس اسفندآباد، دکتر محمد کابلی، مهندس زینب اسدی

چاپ اول: زمستان ۱۳۹۵

ناشر: دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۱۰-۴۵۲۷-۴ ISBN: 978-964-10-4527-4

تیراژ: ۲۰۰۰ جلد

قیمت: ۱۸۰۰۰۰ ریال

مرکز پخش: تهران، انتهای بزرگراه شهید ستاری، میدان دانشگاه آزاد اسلامی به سمت

حصارک، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات، ساختمان علوم انسانی

تلفن: ۴۴۸۶۵۱۱۱

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
فصل اول: مدیریت حیات وحش	۱
۱-۱- انواع مدیریت حیات وحش	۲
۱-۱-۱- مدیریت مستقیم	۲
۱-۱-۲- مدیریت غیر مستقیم	۲
۲-۱- رده‌های کلی در مدیریت حیات وحش	۳
۲-۱-۱- حفاظت حیات وحش	۳
۴-۱- ارزش‌های حیات وحش	۴
۴-۱-۱- ارزش تفریحی	۵
۴-۱-۲- ارزش بهر داری فیزیکی	۵
۴-۱-۳- ارزش تفریحی	۶
۴-۱-۴- ارزش زیستی	۶
۴-۱-۵- ارزش‌های علمی، فلسفی و آموزشی	۶
۴-۱-۶- ارزش زیبایی شناختی	۷
۴-۱-۷- ارزش ذاتی	۷
۴-۱-۸- ارزش تاریخی	۷
۴-۱-۹- ارزش اجتماعی	۷
۴-۱-۱۰- ارزش منفی	۸
۴-۱-۱۱- ارزش کل	۸
۵-۱- گروه‌های بی تفاوت	۹
۵-۱-۲- طرفداران احساساتی	۹
۵-۱-۳- طرفداران حفاظت	۹
۵-۱-۴- طرفداران استفاده‌ی یک‌جانبه	۱۰
۵-۱-۵- طرفداران استفاده‌ی چندجانبه	۱۰
۶-۱- مراحل تکامل دیدگاه افراد نسبت به حیات وحش	۱۰
۶-۱-۱- آشنایی (شکار تروفه)	۱۱

۱۱	۲-۶-۱- مرحله‌ی تشخیص.....
۱۱	۳-۶-۱- مرحله‌ی درک (مطالعه‌ی بوم‌شناختی).....
۱۱	۴-۶-۱- مرحله‌ی شرکت فعال (مدیریت اراضی).....
۱۲	۷-۱- مدیریت خسارت حیات وحش.....
۱۳	۱-۷-۱- تعارض انسان و حیات وحش.....
۱۴	۲-۷-۱- ارتباط بین مدیریت خسارت حیات وحش و مدیریت حیات وحش.....
۱۵	۳-۷-۱- تعاریف مدیریت خسارت حیات وحش.....
۱۶	۴-۷-۱- خسارت‌های حیات وحش.....
۲۰	۵-۷-۱- راهکارهای کنترل خسارت حیات وحش.....
۲۹	فصل دوم: مطالعات میدانی
۲۹	۱-۲- ثبت میدانی و بازدیدهای میدانی.....
۳۵	۲-۲- ابزار پایه‌ی انجام مشاهدات میدانی.....
۳۵	۱-۲-۲- نقشه.....
۳۸	۳-۲-۲- سامانه‌ی موقعیت‌یابی.....
۳۸	۳-۲- جمع‌آوری اطلاعات مربوط به زیستگاه‌های حیات وحش.....
۳۹	۱-۳-۲- تپه‌های زیستگاهی در منطقه.....
۳۹	۲-۳-۲- توصیف منطقه‌ی مورد مطالعه.....
۴۰	۳-۳-۲- فهرست گونه‌های گیاهی.....
۴۱	۴-۳-۲- نمونه‌گیری از سطح (در مناطق با پوشش متراکم).....
۴۱	۴-۲- تحلیل مرگ.....
۴۲	۱-۴-۲- شرایط انجام آزمایش‌های پس از مرگ.....
۴۳	۳-۴-۲- کمک گرفتن از سایر تخصص‌ها.....
۴۳	۴-۴-۲- جمع‌آوری نمونه.....
۴۴	۵-۴-۲- حفظ اطلاعات ثبت شده.....
۴۴	۶-۴-۲- تجهیزات.....
۴۵	۵-۲- مطالعه‌ی رفتار غذایی.....
۴۶	۱-۵-۲- رویکردهای متعارف در مطالعه‌ی رفتار غذایی و محدودیت آنها.....
۵۲	۲-۵-۲- ارزیابی اهمیت مواد غذایی و طعمه‌ها.....

۵۴	۳-۵-۲- روش های ابداعی
۵۵	۴-۵-۲- نقش نظریه ی غذایی در شناخت رفتار غذایی:
۵۷	۵-۵-۲- شاخص های وضعیت بدن
۶۱	۶-۲- روش های تعیین سن
۶۱	۱-۶-۲- روش های طبقه بندی سن و جنس
۷۳	۷-۲- زیست سنجی
۷۳	۱-۷-۲- ثبت اندازه های بدن پستانداران
۷۵	۲-۷-۲- ثبت اندازه های جمجمه
۷۸	۳-۲- ثبت اندازه های بدن پرندگان

فصل سوم: روش های یاد و علامت گذاری حیوانات..... ۸۱

۸۱	۱-۳- صید پستانداران
۸۱	۱-۱-۳- تله گذاری
۸۳	۲-۳- صید پرندگان
۸۳	۱-۲-۳- روش های صید پرندگان
۸۵	۳-۳- طعمه ها
۸۵	۱-۳-۳- مواد غذایی
۸۵	۲-۳-۳- بوها
۸۵	۳-۳-۳- فریفتن حیوانات
۸۵	۴-۳- علامت گذاری
۸۶	۱-۴-۳- نکات حفاظتی کلی برای علامت گذاری حیات وحش
۸۹	۲-۴-۳- روش های علامت گذاری
۹۰	۳-۴-۳- انتخاب روش علامت گذاری مناسب:

فصل چهارم: مبانی جمع آوری و تجزیه و تحلیل داده های بوم شناختی..... ۱۰۱

۱۰۱	۱-۴- توانین جمع آوری صحیح داده های میدانی:
۱۰۶	۲-۴- نمونه برداری
۱۰۷	۱-۲-۴- مقیاس مطالعه
۱۰۷	۲-۲-۴- تعریف واحد زیستگاهی:

۱۰۸.....	۳-۲-۴- تقسیم واحد زیستگاهی
۱۰۸.....	۴-۲-۴- اندازه‌ی نمونه
۱۱۰.....	۵-۲-۴- الگوی نمونه‌برداری
۱۱۲.....	۶-۲-۴- تخصیص اندازه‌ی نمونه
۱۱۸.....	۷-۲-۴- صحت، دقت و کامل بودن

فصل پنجم: کاربرد آمار در مدیریت حیات وحش

۱۱۹.....	۱-۵- مقیاس داده‌ها
۱۱۹.....	۱-۵- ۱- مقیاس اسمی
۱۱۹.....	۲-۵- ۲- مقیاس رتبه‌ای
۱۱۹.....	۳-۱-۵- ۳- مقیاس فاصله‌ای
۱۲۰.....	۴-۱-۵- ۴- مقیاس نسبی
۱۲۰.....	۲-۵- ۲- آزمون فرضیه‌ای
۱۲۱.....	۳-۵- ۳- انتخاب آزمون‌های آمار
۱۲۱.....	۱-۳-۵- ۱- آزمون معذور کای
۱۲۹.....	۲-۳-۵- ۲- آزمون G
۱۳۵.....	۳-۳-۵- ۳- اندازه‌گیری همبستگی
۱۳۷.....	۴-۳-۵- ۴- کوواریانس
۱۴۲.....	۶-۳-۵- ۶- ضریب قطعیت (r^2)
۱۴۳.....	۷-۳-۵- ۷- ضریب همبستگی رتبه‌ای اسپیرمن (r_s)
۱۴۵.....	۴-۵- ۴- مقایسه‌ی میانگین‌ها
۱۴۷.....	۱-۴-۵- ۱- آزمون من ویتنی یو برای نمونه‌های جور نشده
۱۴۹.....	۲-۴-۵- ۲- بیش از دو نمونه - آزمون کروسکال والیس
۱۵۱.....	۳-۴-۵- ۳- آزمون ویلکاکسون برای گروه‌های جور شده
۱۵۴.....	۵-۵- ۵- مقایسه‌ی میانگین‌ها - آزمون‌های پارامتری
۱۵۵.....	۱-۵-۵- ۱- آزمون F (دو دامنه)
۱۵۶.....	۲-۵-۵- ۲- آزمون Z برای مقایسه‌ی میانگین‌های دو نمونه‌ی بزرگ
۱۵۷.....	۳-۵-۵- ۳- آزمون t برای مقایسه‌ی میانگین‌های دو نمونه‌ی کوچک
۱۵۸.....	۴-۵-۵- ۴- آزمون t برای گروه‌های جور شده

فصل ششم: مدل سازی در مدیریت حیات وحش	۱۶۱
۱-۶- تعریف مدل	۱۶۱
۲-۶- طبقه بندی مدل ها	۱۶۶
۱-۲-۶- مدل های قطعی در برابر تصادفی	۱۶۶
۲-۲-۶- مدل های تحلیلی در برابر شبیه سازی	۱۶۷
۳-۲-۶- پویا در برابر ایستا	۱۶۷
۴-۲-۶- زمان پیوسته در برابر زمان گسته	۱۶۸
۵-۲-۶- طبقه بندی مدل ها از نظر کلیت، واقعیت و دقت	۱۶۹
۳-۶- ایجاد مدل	۱۷۲
فصل هفتم: ارزیابی زیستگاه	۱۷۵
۱-۷- دستورالعمل ارزیابی زیستگاه	۱۷۵
۱-۱-۷- تعیین محدوده مورد مطالعه	۱۷۶
۲-۱-۷- تعیین واحد های زیستگاهی اولیه	۱۷۷
۳-۱-۷- تعیین وسعت زیستگاه قابل دسترسی	۱۷۸
۴-۱-۷- تعیین نمایه مطلوبیت زیستگاه	۱۷۸
۵-۱-۷- روش های محاسبه نمایه مطلوبیت زیستگاه	۱۷۹
۲-۷- مدل های مطلوبیت زیستگاه	۱۸۴
۱-۲-۷- مراحل تهیه مدل مطلوبیت زیستگاه	۱۸۴
۲-۲-۷- روش های متکی بر داده های حضور و عدم حضور	۱۸۵
۳-۲-۷- روش های متکی بر داده های حضور	۱۹۱
فصل هشتم: برآورد جمعیت	۲۲۱
۱-۸- تعاریف کلی	۲۲۱
۱-۱-۸- فراوانی یا تراکم مطلق	۲۲۲
۲-۱-۸- شدت جمعیت	۲۲۳
۳-۱-۸- برآورد فراوانی نسبی	۲۲۳
۲-۸- روش های برآورد جمعیت	۲۲۴
۱-۲-۸- برآورد تراکم نسبی	۲۲۵

۲۲۶.....	۸-۲-۲- روش های صید- صید مجدد
۲۳۳.....	۷-۲-۳- روش شمارش در کواردرات
۲۴۲.....	۸-۲-۴- روش های برداشتی
۲۴۷.....	۸-۲-۵- روش های فاصله ای
۲۵۳.....	۸-۳- استفاده از دوربین های تله ای در مطالعات حیات وحش
۲۵۴.....	۸-۳-۱- مزایای استفاده از دوربین های تله ای
۲۵۵.....	۸-۳-۲- محدودیت های استفاده از دوربین های تله ای
۲۵۵.....	۳-۳- خطاهای استفاده از دوربین های تله ای در مطالعه حیات وحش
۲۵۸.....	۸-۲- تصمیم گیری در مورد چگونگی استفاده از دوربین های تله ای در مطالعات حیات وحش:
۲۵۶.....	
۲۵۹.....	فصل نهم: اندازه گیری تنوع زیستی
۲۵۹.....	۹-۱-۱- غنای گونه ها
۲۵۹.....	۹-۱-۱- اندازه گیری غنای گونه ها
۲۶۵.....	۹-۲-۱- یکپارچگی گونه ای
۲۶۶.....	۹-۲-۱- اندازه گیری یکپارچگی
۲۶۸.....	۹-۳-۱- ناهمبندی
۲۷۰.....	۹-۳-۱- اندازه گیری ناهمبندی
۲۷۷.....	فصل دهم: چگونگی نگارش مقالات علمی
۲۷۷.....	۱۰-۱- انتخاب مجله
۲۷۸.....	۱۰-۲- پاره ای از توصیف ها
۲۷۹.....	۱۰-۳- نگارش مقاله علمی
۲۷۹.....	۱۰-۳-۱- ساختار مقاله علمی
۲۸۲.....	۱۰-۴- نکاتی در مورد ارسال مقاله
۲۸۳.....	۱۰-۵- اصلاح مقاله
۲۸۵.....	منابع